

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЯ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський);

Освітня програма "Психологія"

Спеціальність - 053 Психологія

Галузь знань - Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологічне консультування та психотерапія
Викладач (і)	Гоян Ігор, Сидорик Юрій
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	ihor.hoian@pnu.edu.ua yurii.sydneyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 60/120 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Комунікація з викладачем поза межами навчальних занять виключно на консультаціях . Графік консультацій та лінк розміщені в Кроці №1

2. Анотація до навчальної дисципліни

«Психологічне консультування та психотерапія» є актуальною навчальною дисципліною, без якої неможлива якісна підготовка фахівців в галузі психології. Вона є теоретичною та практичною складовою сукупності професійних знань і вмінь та невід'ємною ланкою у структурі навчальних дисциплін, які визначають успішність та професійність майбутнього фахівця у професіях типу «людина-людина» та довершують формування профілю фахівця у психологічній галузі.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета – формування у студентів знань про теоретичні основи психологічного консультування та психотерапії, ознайомлення із моделями, техніками, технологіями консультативної психологічної та психотерапевтичної допомоги з різних проблем клієнта, озброєння навичками практичного застосування здобутих знань.

Дана навчальна дисципліна «Психологічне консультування та психотерапія» є складовою частиною дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки фахівців-психологів, що передбачає підвищення їх професійної компетентності, розширення, систематизацію та закріплення ними набутих знань з психологічного консультування та психотерапії, що сприятиме їхній подальшій ефективній самореалізації як фахівців у галузі психології.

Цілі курсу: формування системи знань про теоретичні та практичні засади психоконсультативної та психотерапевтичної діяльності психолога.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- розкриття базових теоретичних засад психологічного консультування та психотерапії;
- оволодіння понятійним і термінологічним апаратом дисципліни;
- оволодіння теоретичними знаннями щодо особливостей психоконсультативної та психотерапевтичної практики у різних науково-практичних школах та напрямках;
- ознайомлення із основними моделями, техніками, технологіями консультативної психологічної допомоги з різних проблем клієнта та методами психотерапевтичного впливу на особистість;
- формування вмінь визначати цілі та завдання консультування клієнта, планувати процес консультування, створювати логічну та завершену структуру консультації, ефективно

застосовувати техніки консультування та психотерапії у роботі із запитами клієнта, оцінювати його результати;
- розвиток професійної етики консультанта, професійної самосвідомості, емпатії, формування навичок контролю та управління власною поведінкою.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Компетентності:

ІК – Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4.Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5.Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК4.Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК7.Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8.Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9.Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій, надавати пропозиції щодо удосконалення психологічного супроводу осіб, які потребують психологічної допомоги.

ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо) у сферах освіти, бізнесу, сім'ї, з питань особистісного та кар'єрного розвитку, гендерних аспектів у психології, соціально-психологічної реабілітації, провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою, здійснювати самоосвіту, проходити підвищення кваліфікації, брати участь та здійснювати супервізію та інтервізію з метою профілактики професійного вигорання.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності, зберігати конфіденційність особистої інформації.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових, зокрема гендерних, підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН13.Здатність розробляти, проводити, та здійснювати моніторинг програм психологічної профілактики, психологічної допомоги (психологічного супроводу) осіб у складних життєвих обставинах та формувати психологічний висновок за результатами оцінки виконання психологічної програми (соціально-психологічної реабілітації).

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самотійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1, 2	053 Психологія	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Семінарські	сам. роб
Тема 1. Теоретичні основи психологічного консультування			
Тема 2. Консультант і клієнт			
Тема 3. Процес психологічного консультування			
Тема 4. Техніки, прийоми та засоби психологічного консультування			
Тема 5. Консультування у різних сферах професійної діяльності			
Тема 6. Вікове психологічне консультування			
Тема 7. Зміст та організація консультування з приводу подружніх проблем			
Тема 8. Психологічне консультування клієнтів у різних типів особистості			

Тема 9. Особливості психоконсультації клієнтів у кризових станах			
Тема 10. Вступ у психотерапію. Основні вимоги до кваліфікації психотерапевта	1	2	6
Тема 11. Гіпноз та гіпнотерапія. Самонавіювання	2	2	8
Тема 12. Основи психодинамічної психотерапії. Психодинамічний аналіз	2	4	8
Тема 13. Гештальттерапія	1	2	6
Тема 14. Транзактний аналіз	1	2	8
Тема 15. Когнітивно-поведінкова психотерапія	2	2	8
Тема 16. Психотравматерапія	2	2	8
Тема 17. Сімейна психотерапія	1	2	8
ЗАГ.:	24	36	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів:
Модуль 1.	<p>(вересень – грудень):</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей, підготовка есе, доповідей – максимально 5 балів (обов'язковими є дві оцінки із дев'яти семінарських занять);</p> <p>2) одна письмова робота (в межах семінарських занять) – максимально 5 балів.</p> <p>3) контроль за самостійною роботою – здійснюється у формі комп'ютерного тестування у поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем. Максимальна кількість балів – 10.</p> <p>Підсумковий контроль – атестація:</p> <p>Атестація виставляється на останньому семінарському занятті як підсумок виконання запланованих робочою програмою завдань.</p> <p>Мінімальна кількість балів – 15.</p> <p>Максимальна кількість балів – 25.</p>
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, сприяти розвитку аналітичного мислення, формувати навички розробки презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінь проводити дискусії на актуальні, визначені теми, займати чітку професійну та громадянську

	<p>позицію.</p> <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється за наступними критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - присутність та повний конспект відповідей на семінарські питання - 1 бал; - участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповіді на запитання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань, тощо) - 1 бал; - виступ із доповіддю на питання, яке визначене планом семінарського завдання - 1 бал (за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню); - якщо при виступі проявлена ґрунтовна підготовка, висловлюється власна точка зору щодо означеної проблеми, яка підкріплюється відповідною аргументацією, використовується попередньо розроблена презентація, подані правильні відповіді на уточнюючі запитання викладача та студентів - 2 бали. <p>Таким чином участь в роботі семінарських занять може забезпечити отримання до 5 балів за одне заняття.</p> <p>В межах 9 запланованих семінарських занять є обов'язковими дві усні відповіді, які оцінюються як кожна окремо по 5 балів.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Належне виконання:</p> <p>1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання, а також різноманітних есе, доповідей, повідомлень, тощо.</p> <p>Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 12 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента.</p> <p>2) однієї письмової (контрольної) роботи протягом семестру.</p> <p>Виконання цих завдань передбачає якісну, системну, цілеспрямовану навчальну діяльність студента у підготовці до написання роботи.</p> <p>Студент допускається до підсумкового контролю (екзамен) за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 30 і більше балів (максимально – 50).</p>
<p>Модуль 2</p>	<p>(лютий – червень):</p> <p>Контроль за засвоєнням тем, які виносяться на семінарські заняття та самостійну роботу відбувається у формі комп'ютерного тестування в системі d-learn.pnu.edu.ua з використанням 100-бальної шкали оцінювання.</p> <p>Підсумковий контроль – атестація:</p> <p>Атестація виставляється на останньому семінарському занятті як підсумок виконання запланованих тестових завдань, з яких обчислюється середнє статистичне значення і переводиться у 25 бальну систему.</p> <p>Мінімальна кількість балів – 15.</p> <p>Максимальна кількість балів – 25.</p>

Підсумковий контроль	Підсумкове оцінювання (екзамен) – максимально – 50 балів. Підсумкова оцінка за весь курс – максимально – 100 балів.
----------------------	--

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p> <p>Політика курсу «Психологічного консультування та психотерапія» ґрунтується на принципах академічної доброчесності, що забезпечує її прозорість та законність діяльності і здійснюється на основі відповідних нормативних документів: «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника».</p>
<p>Пропуски занять</p>	<p>Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно графіку консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження), згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212)</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Студент виконує усі завдання, які зазначені у програмі (силабусі) вчасно. За умови відсутності студента на лекції чи семінарському занятті, отримання незадовільної оцінки на семінарських заняттях або ж неякісного виконання візуалізованої презентації визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, незадовільних оцінок та подачі для попереднього</p>

	перегляду візуалізованих презентацій – четвер, 14.00 год. – 16.30 год. Якщо студент не ліквідував заборгованість за талоном №3 (при комісії) і не набрав мінімум 50 балів, йому буде запропоновано повторне вивчення даної навчальної дисципліни.
Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується згідно чинного законодавства України, Статуту університету. Під час дистанційного навчання у викладача є прохання щодо ввімкнення відеокамер під час онлайн-конференцій. Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - покликання: https://nmv.pnu.edu.ua .
Комунікація із викладачем	Комунікація зі студентами у поза аудиторний час може здійснюватися із студентами через електронну пошту, соціальні мережі Viber чи Telegram.
Додаткові бали	Додаткові бали присуджуються: - за участь у науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балів). Згідно з Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212. - за активну участь у проведенні лекційних та семінарських занять (по1 балу за кожне заняття).

8. Рекомендована література

Основна Базова
Буллах І. С. Бушай І. М., Кузьменко В. У., Помиткін Е. О., Алексеева Ю. А. Консультативна психологія: навч. посіб. Київ, 2016. 458 с. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування. Київ : Четверта хвиля, 2017. 256 с. Вступ до психотерапії : Навч. Посіб. / Є. Глива; Нац. Ун-т «Остроз. акад.». – Остроз: Кондор; К., 2004. – 530 с. Каліна Н. Ф. Психотерапія : підручник. / Н. Ф. Каліна. – К. : Академвидав, 2010. – 288 с. Карпенко Є. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. – Дрогобич : Посвіт, 2015. – 116 с. Кузікова С.Б. Основи психокорекції. –К: Академвидав, 2012. – 320с.

Мушкевич М. І. Основи психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна; за ред. М. І. Мушкевич. – Вид. 3-тє. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 420 с.

Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях : посіб. для студ. Миколаїв : Гліон, 2019. с.

Панок В. Г. Психологічне консультування: теорія та практика : навч.-метод. посіб. / В. Г. Панок, І. М. Зварич, Я. В. Чапак, О. М. Чернописький; ред.: І. М. Зварич, В. Г. Панок, В. М. Радчук; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці : Рута, 2017. 272 с.

Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навчальний посібник. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 656 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Tsybaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf

Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування: навчальний посібник. Київ : МАУП, 2004. 152 с.

Допоміжна

Алімов О.Ф., Афанасьєва Н.Є. Психологічне консультування в екстремальних та кризових умовах: Навчальний посібник. – Х.: УЦЗУ, 2008. – 122 с.

Консультативна психологія і психотерапія / ред. : С.Д. Максименко, З. Г. Кісарчук. – К.: Міленіум, 2005. – 243 с. (Зб. Наук. Пр. Ін-ту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. Сер. Актуал. пробл. психології; Т.3, вип. 3.

Климчук В.О. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія. Київ : МАУП, 2005. 88 с.

Основи психологічного консультування: опорний конспект лекцій з дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія»/укладач В.С. Варга. Мукачєво: МДУ, 2018. 41 с.

Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. 116 с.

Паркулаб О.Г. Терапевтичний діалог як співтворчість консультанта і клієнта. Габітус. № 15, 2020. С.187-191.

Паркулаб О.Г. Феноменологічний аналіз у віковому екзистенційному консультуванні та його аксіологічні акценти. Психологія особистості. № 1 (3), 2012. С.129-138.
http://ps.pu.if.ua/2012_3/14Park.pdf

Паркулаб О.Г., Шпет Я.В. Вплив професійної діяльності на особистість психолога: феномен вигорання та його профілактика. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. Вип. 8. Львів, 2021. С.125-132.

Інформаційні ресурси

1. Предметний каталог Психологія . URL: <http://psylib.org.ua/books/index.htm>

2. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладачі

Проф. Ігор Гоян

Доцент Юрій Сидорик

